

'The Librarians' – amerikanske bibliotekarer i kamp for ytrings- friheden

Dokumentarfilmen 'The Librarians' viser en skræmmende amerikansk virkelighed med politisk censur, men dens pointer er også relevante i en dansk kontekst. DFFU-foret FLIP'D inviterede til filmvisning

- Kirstine Blauenfeldt, informations-specialist, EK Bibliotek og forperson for FLIP'D

Dokumentarfilmen *The Librarians* skildrer en gruppe bibliotekarer i et USA, der står midt i en kulturkamp med bogfjernelser og politisk

pres – noget, der utroligt nok er virkeligheden i USA lige nu. Med en perfekt balance mellem fortvivlelse og humor viser filmen, hvordan lokale aktører organiserer sig for at forsvare adgangen til viden, og den dokumenterer både trusler mod enkeltpersoner og den kollektive modstand, der er opstået i lokalsamfund i USA.

DFFU-foret FLIP'D havde i samarbejde med DFFU købt tilladelse til at vise filmen to gange ved to lokale arrangementer her i foråret. Begge var gratis at deltage i.

Første visning fandt sted i København den 5. marts på Det Kongelige Akademi, og med ca. 60 deltagere fra både fag- og forsknings-

← Stills fra 'The Librarians'. Fra venstre: Anonym bibliotekar. Foto: Amy Bench. Julie Miller ved af siden af The American Library Associations Bill of Rights. Foto: David Allen. En hylder med forbudte bøger. Foto: DP Paulius Kontijevas. Alle fotos er courtesy of 8 Above & 'The Librarians' documentary

“ Kampen om bøger og viden er sjældent spektakulær. Den foregår i mødelokaler, på hylder og i undervisningslokaler, men det betyder ikke, at den ikke er vigtig

biblioteker samt fra folkebiblioteker og andre aktører inden for området. Blandt deltagerne var Dansk PEN (den danske afdeling af PEN International, der arbejder for ytringsfrihed og litteraturens udbredelse), og Joel Burkholder, der er bibliotekar fra Pennsylvania State University i USA, var med online og holdt et oplæg inden filmen. Burkholder gav i oplægget en belysning af begrebet ”moral panics”, som det har set ud gennem historien, og af, hvordan filmen spejlede en fortælling om moral og censur, som konstant har været til stede i det amerikanske samfund.

I Aarhus blev filmen vist den 25. marts på VIA University College, og der var omkring 30 deltagere. Her blev filmen indledt med et kort oplæg ved rektor Gitte Sommer Harrits, der i

sin egen forskning har undersøgt de mekanismer, som understøtter eller udfordrer demokratisk deltagelse.

Gitte Sommer Harrits koblede udviklingen i USA til Andreas Reckwitz's samfundsteori om senmoderniteten (et samfund, der dyrker det singulære, det vil sige en søgen efter det unikke, autentiske og spektakulære i modsætning til det standardiserede, red.).

Fra USA til Danmark

Filmene giver et portræt af en ganske skræmmende, aktuel amerikansk virkelighed, men dens pointer er også relevante i en dansk kontekst. Her vil jeg fremhæve tre pointer:

← Fremvisning af 'The Librarians' på Det Kongelige Akademi i København. Foto: Charlotte Wind

- Forebyggelse gennem faglig synlighed: Joel Burkholder mindede os om, at synlig faglig kommunikation samt undervisning i informationskompetence, åbne samlinger og aktiv formidling er bibliotekernes bedste forsvar. Dette kan sagtens indtænkes i danske fag- og forskningsbiblioteker, hvor vi ofte arbejder bag kulisserne.
- Institutionel rygdækning er afgørende: Filmens bibliotekarer trækker på faglige netværk og juridisk støtte; i Danmark må universiteter og biblioteksledelser være parate til at stå bag de ansatte, både politisk og juridisk.
- Narrativ magt og lokal kontekst: Filmens styrke er dens menneskelige fortællinger; i Danmark må vi oversætte disse fortællinger til lokale narrativer og for eksempel se på hvordan forskningsbiblioteker understøtter akademisk frihed og de studerendes ret til at udforske kontroversielle emner.

men det betyder ikke, at den ikke er vigtig. *The Librarians* giver os billeder og sprog til at tale om det, og oplæggene fra Joel Burkholder og Gitte Sommer Harrits gjorde det klart, at danske biblioteker allerede har mange af de værktøjer, der skal til, men at synlighed, institutionel støtte og narrativt arbejde må prioriteres. De vilde trusselsbilleder og modstand mod det, vi i en dansk kontekst ville betragte som almindelig sund fornuft, er en øjenåbner, og filmen dokumenterer både trusler mod enkeltpersoner og den kollektive professionalisme, men også den kynisme, der opstår i modstanden, netop fordi den bliver mødt af en tilsvarende kynisme fra det aktuelle politiske system.

Især én scene fra filmens slutning står stærkt. Vi er med til et byrådsmøde, hvor en bibliotekar forsvarer, at hun ikke vil fjerne bøger fra hylderne blot for at føje dem, der mener, at bøgerne er moralsk uanstændige. Hertil siger en oprørt borger: "Jamen, I har jo så mange bøger, hvorfor kan I ikke bare fjerne dem, som jeg mener er forkastelige og usmagelige?"

* 'The Librarians' kan streames via Apple TV+

At sidde i salen med kollegaer fra både akademiske og offentlige biblioteker følte som en påmindelse: Kampen om bøger og viden er sjældent spektakulær. Den foregår i mødelokaler, på hylder og i undervisningslokaler,